

03980200482323
RPW/15093/2021 P
2021-07-12

RADA GMINY
TYRAWA WOŁOSKA
Kancelaria Ogólna

12.07.2021

nr RPW: 15093/2021P

.....
.....
.....

Uchwała Nr XXVII/143/2021

Rady Gminy Tyrawa Wołoska

dnia 30 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Apelu do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w związku z pracami komisji Europejskiej nad „Unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia”

Na podstawie art. 16 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713)

**Rada
uchwała, co następuje:**

§ 1

Rada Gminy Tyrawa Wołoska wyraża swoje zaniepokojenie i zdecydowany sprzeciw wobec potencjalnie negatywnych skutków społecznych i gospodarczych dla Gminy Tyrawa Wołoska, regionu i całego kraju, jakie może spowodować wdrożenie w takiej formie dokumentu Komisji Europejskiej „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia”.

§ 2

Wystosować apel do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Przesłać treść niniejszej uchwały:

- Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
- Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- Prezesowi Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ministrowi Klimatu i Środowiska,
- Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tyrawa Wołoska.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY TYRAWA WOŁOSKA
Mariusz Duszczyński
Mariusz Duszczyński

**Apel Rady Gminy Tyrawa Wołoska
z dnia 30 czerwca 2021 r.**

Do Prezesa Rady Ministrów Pana Mateusza Morawieckiego

**w sprawie prac nad „Unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030
Przywracanie przyrody do naszego życia”**

Komisja Europejska w 2020 roku przyjęła dokument "Unijna strategia na rzecz ochrony bioróżnorodności 2030 Przywracanie przyrody do życia". Wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu jako nowej strategii rozwoju gospodarczego UE opiera się na założeniu wydzielenia z obszaru wszystkich krajów Unii Europejskiej przynajmniej 30% terenów, które będą objęte ochroną bioróżnorodności oraz 10% terenów wszystkich krajów członkowskich, które będą objęte ochroną ścisłą budzi to nasze wielkie zaniepokojenie i sprzeciw.

Trudno nie zgodzić się, że utrata różnorodności biologicznej i załamanie ekosystemów to dwa największe zagrożenia dla ludzkości. Określenie jednak w strategii bioróżnorodności czasookresu 10 lat, jest niezrozumiałe. Szczególnie, że na terenie Gminy Tyrawa Wołoska (również jak i informacji zebranych od przedstawicieli innych gmin bieszczadzskich zrzeszonych w „Związku Bieszczadzskich Gmin Pogranicza”) obserwuje się trend odwrotny. W przeciągu ostatnich 20 lat nie tylko pojawiły się gatunki chronione, przez dziesięciolecia XX wieku nie spotykane na obszarze gminy, ale wręcz ich liczebność doprowadza do powstawania konfliktów na linii człowiek-drapieżnik. Szczególnie widoczne jest to w przypadku dużych drapieżników, gdzie wilki wyrządzają szkody wśród zwierząt hodowlanych, ale zaczęły pojawiać się pomiędzy domostwami zabijając psy i koty. Wzrost populacji tego gatunku jest potwierdzony przez prowadzone corocznie określanie liczebności przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Dla wilka również w trakcie projektu realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska POIS.02.04.00-00-0040/16 pn.: *"Pilotażowy monitoring wilka i rysia w Polsce realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska"*. Odnotowywany jest również drastyczny spadek populacji sarny w lasach, co wiąże się z ogromnym zagrożeniem dla rysia będącego pod szczególną ochroną w Bieszczadzskich lasach.

To samo obserwuje się w przypadku lasów porastających obszar Gminy Tyrawa Wołoska. Po roku 1945 nastąpił skokowy wzrost lesistości (dla całych Bieszczad blisko 100%),

jest to efekt prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej przez wszystkich właścicieli lasów (właścicieli prywatnych, spółkowych, związków wyznaniowych i innych) w tym również przez PGL Lasy Państwowe zarządzające w imieniu Skarbu Państwa największą powierzchnią lasów. Takie postępowanie doprowadziło do wyhodowania lasów z bardzo rzadko spotykaną w innych regionach Europy bioróżnorodnością. Są to lasy wielogatunkowe, ze zróżnicowaną strukturą wiekową i bogatym światem grzybów, roślin i zwierząt. Objęcie tych lasów proponowaną w „Strategii leśnej UE” ochroną ścisłą doprowadzi do efektu odwrotnego do zamierzonego – czyli zmniejszenia bioróżnorodności. Przykładem może być bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*) – gatunek ujęty w dyrektywie siedliskowej Natura 2000, gdzie stwierdzono niewspółmiernie większą jego liczebność w lasach gospodarczych niż na obszarach objętych ochroną ścisłą. Wyniki badań dostępne pod linkiem:

<https://www.mdpi.com/search?q=bieszczady>

W naszej ocenie prowadzenie racjonalnej zrównoważonej gospodarki leśnej, szczególnie w zakresie pozyskania zasobów (w tym drewna) umożliwi szybsze reagowanie na zagrożenia od tzw. efektu cieplarnianego spowodowanego wzrostem zawartości w atmosferze CO₂ (tak szeroko opisane w strategii). Pozwoli także na likwidowanie i łagodzenie wpływu tego efektu, przez regulowanie składu gatunkowego, zdrowotnego (występowanie chorób drzew i gradacji owadów). Wskazywanie w „Strategii leśnej UE” zagrożeń, które spowodują zmianę dla drzew warunków temperaturowych, wilgotnościowych i innych, a jednocześnie obejmowanie lasów ochroną ścisłą, jest działaniem irracjonalnym (nie zapewni osiągnięcia celów strategii). Zapomina się jednocześnie, że na stan zdrowotny lasów i bioróżnorodność mają wpływ również inne elementy np. depozycja azotu atmosferycznego. Przeprowadzone przez prof. dr hab. Jarosława Sochę badania wykazały, że zanieczyszczając ekosystemy leśne pośrednio powodujemy coraz szybszą eutrofizację siedlisk oraz przyspieszony przyrost drzew. Sosny zwyczajne wysadzone w kolejnych latach w identycznych warunkach siedliskowych są coraz wyższe. Różnica wynosi 8,4 cm na rok. W okresie 100 lat, średnia wysokość sosny zwyczajnej w Polsce wzrosła o 29%. Wyniki badań dostępne pod linkiem:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378112721001912?dgcid=author>

Stwierdzonym faktem jest to, że największą ilość CO₂ z atmosfery wiążą drzewa w okresie najszybszego wzrostu (uprawy i drzewostany dojrzewające), w momencie wejścia drzew w fazę terminalną (rozpadu) następuje gwałtowne uwalnianie CO₂ do atmosfery. Lasy, w których prowadzona jest gospodarka leśna sumarycznie pochłaniają więcej CO₂ (uwzględniając zmagazynowane w produktach z drewna), niż lasy poddane ochronie ścisłej. Wykorzystanie i promowanie wyrobów z drewna przyczynia się również do wiązania węgla i

zmniejszania dopływu CO₂ do atmosfery. Czy Komisja Europejska wzięła pod uwagę to, że ochrona ścisła powodująca brak możliwości reakcji znacząco podnosi ryzyko gradacji i zamierania lasu na dużych obszarach?

Nie należy zapominać, że lasy użytkowane gospodarczo generują miejsca pracy. W Gminie Tyrawa Wołoska, są to mieszkańcy którzy są zatrudnieni w nadzorze (gmina, Nadleśnictwo Brzozów, Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne i Nadleśnictwo Bircza), właściciele firm świadczących usługi leśne, pracownicy zatrudnieni w tych firmach, miejsca pracy w firmach przewozowych i podmiotach przerabiających drewno i wykonujących produkty z drewna. Są to miejsca pracy w branży, która swoją działalnością nie powoduje obciążenia zasobów naturalnych, opierające się na odnawialnych zasobach.

W oparciu o powszechnie dostępne lasy, tworzone są kolejne miejsca pracy związane z turystyką i innymi usługami. Nie jest to łatwe w obecnie obowiązującym w Polsce reżimie prawnym (Ustawa o lasach, Ustawa o ochronie przyrody, Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ograniczenia związane z obszarami Natura 2000, z ochroną gatunkową i inne). Objęcie lasów ochroną ścisłą w zasadzie zlikwiduje miejsca pracy związane z racjonalną gospodarką leśną (z pozyskaniem, sadzeniem lasu, przerobem drewna), jak i zablokuje dalszy rozwój inwestycji m. in. turystycznej, a także powstawanie nowych miejsc pracy. Być może doprowadzi do powstania niewielkiej liczby miejsc pracy, wąskiej specjalizacji i wymagającej znacznej wiedzy przyrodniczej. Nie zmieni to jednak faktu wzrostu bezrobocia, odpływu młodych ludzi i wyludnienia regionu. Zgodnie z zapisami strategii oczekuje się, że potrzeby w zakresie różnorodności biologicznej w Unii Europejskiej mogą się przyczynić do powstania 500 tys. miejsc pracy – nie zajmując się osobami, które pracę i możliwości rozwoju utracą. Natomiast w skali Polski z samą branżą drzewną związane jest ponad 350 tys. miejsc pracy, generujące ponad 2% produktu krajowego brutto.

W Gminie Tyrawa Wołoska tworzone są lokalne miejsca pracy, które prowadzą do ożywienia społeczności lokalnych w oparciu o potencjał i inicjatywy mieszkańców, z wykorzystaniem i pełnym poszanowaniem zasobów przyrodniczych w tym lasów, w których jest prowadzona zrównoważona gospodarka leśna.

Konsekwencją wprowadzenia ochrony ścisłej będzie znaczne ograniczenie możliwości zrównoważonego korzystania z zasobów oraz dalszego ograniczenia prowadzenia działalności i rozwoju m. in. poprzez wzrost cen drewna, eksport drewna niecertyfikowanego, brak możliwości walki z chorobami pasożytniczymi przenoszonymi przez zwierzęta (wścieklizna, ASF), brak dostępu do korzystania z użytków ubocznych produkcji leśnej (zbiory grzybów, owoców, ziół leczniczych), brak możliwości zwalczania gatunków inwazyjnych flory i fauny, zakaz łowiectwa, zwiększenie ilości wyrządzanych szkód rolniczych, konflikt na linii

niedźwiedź – pszczoła (zagrożenie dla podkarpackiego miodu spadziowego wpisanego ogłoszeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako produkt tradycyjny), a także ograniczenie z korzystania z potoków, strumieni oraz cieków, które swoje źródła biorą najczęściej z terenów leśnych.

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz przemysł drzewny mają istotne znaczenie dla rynku pracy, szczególnie na obszarach słabo uprzemysłowionych, takich jak nasz region, bazujących na odnawialnych bogactwach naturalnych. Przyczyni się to do ucieczki młodych ludzi pozbawionych możliwości rozwoju w miejscu z którego pochodzą, wyludniają się tereny, które od wieków były zaludnione i nigdy nie były dzikie.

Nasuwa się więc szereg pytań czy Komisja Europejska tworząc założenia do "Unijnej Strategii na rzecz ochrony bioróżnorodności 2030" z należytą starannością przygotowała analizę ocen ryzyka wystąpienia negatywnych skutków wprowadzenia tej strategii w obszarze społecznym, gospodarczym, a nawet przyrodniczym? Strategia ma stanowić podstawę całościowego podejścia do lasów w Unii Europejskiej, lecz w naszej ocenie nie będzie ona jednakowo realizowana w poszczególnych państwach. To oczywiste, że kraje, które są bogate w lasy, tak jak np. Polska, generalnie zostaną obciążone działaniami związanymi ze strategią, co z kolei spowoduje większe obciążenie kosztami jej wprowadzenia dla gmin o dużej lesistości, a taką jest Gmina Tyrawa Wołoska. Brak również wypracowanego słownika, nie wiemy co w rozumieniu Komisji Europejskiej oznacza ochrona ścisła - i czy jest ona jednakowo pojmowana we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Co z konfliktami opisanymi powyżej, powodowanymi przez duże drapieżniki (objęte ochroną ścisłą), czy objęcie taką samą formą ochrony dużych obszarów lasów, nie spowoduje jeszcze gwałtowniejszego wzrostu liczebności i wzrostu zagrożenia dla mieszkańców?

Bezspornym faktem jest to, że objęcie tak dużych obszarów ochroną, w tym ochroną ścisłą, spowoduje powstanie kosztów ochrony przyrody, które musi ponieść podatnik, bo będą to zadania finansowane z budżetu państwa lub budżetu Unii Europejskiej? Zastąpienie na danym obszarze zrównoważonej gospodarki leśnej wyłącznie bierną ochroną przyrody, np. w formie Parku Narodowego, przeniosłoby koszty, według założeń tej strategii, przeciwdziałania utracie przez te tereny bioróżnorodności na podatników w tym także na samorządy gminne. Doświadczenia Gminy Tyrawa Wołoska w zakresie wdrażania wcześniejszych dyrektyw tj. dyrektywy siedliskowej oraz ptasiej i wyznaczenie na ich podstawie obszarów Natura 2000, kiedy to zapewniano społeczeństwo, że nie będzie żadnych negatywnych dla ludzi skutków z tego powodu. Padały wtedy obietnice, że jeśli nawet pojawią się jakieś ograniczenia to odszkodowania z tego tytułu i inne korzyści, jakie wynikną z objęcia obszaru ochroną, będą niewspółmierne z ewentualnymi stratami dla zamieszkałej tam ludności. Rzeczywistość jest zupełnie inna.

Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) art. 7. ust. 1 pkt do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. *W szczególności zadania własne obejmują sprawy:*

1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; (...) 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego; (...) 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; (...) 12) zieleni gminnej i zadrzewień; (...) 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; (...) 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej. Bezsporne jest to, że na skutek objęcia tak dużych obszarów lasów ochroną ścisłą, bez możliwości prowadzenia w nich zrównoważonej gospodarki leśnej (pobieranie pożytków - w tym drewna), jak i reagowania na zagrożenia (zamieranie, pożary i inne) poprzez wykonywanie zabiegów hodowlanych zostanie ograniczona, a w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwiona realizacja zadań własnych gminy.

Dlatego, choć bardzo nam zależy na ochronie bioróżnorodności, co udowadniamy od dziesiątków lat, gospodarując i troszcząc się o zasoby przyrodnicze powierzone Gminie Tyrawa Wołoska, widząc również zrównoważone korzystanie z tych dóbr przez mieszkańców naszej gminy, oceniając pozytywnie zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzoną przez PGL Lasy Państwowe, nie zgadzamy się na nieprzygotowane pomysły, które z pewnością będą miały istotny, negatywny wpływ na przyrodę i klimat nie tylko Polski i UE.

Wnioskujemy zatem, aby podjęcie decyzji o unijnej strategii leśnej, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności i europejskim zielonym ładzie poprzedzone zostało rozwianiem wszelkich wątpliwości mieszkańców naszego kraju i całej Europy, było zgodne ze zdaniem społeczeństwa, w imię wartości Unii Europejskiej o samostanowieniu jej obywateli.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY TYRAWA WOŁOSKA
Mariusz Duszczyński
Mariusz Duszczyński